

Commissieadvies

Datum vergadering:	Watersysteem en Waterveiligheid d.d. 11 juni 2026
Agendapunt:	4.3 Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding van de aanpak Hoogwater Brabant Oost (Howabo) - drie maatregelen Howabo 2026
Advies:	<i>De commissie adviseert positief. Het agendapunt als bespreekstuk te agenderen voor de AB-vergadering van 10 juli 2026 gezien het belang en de majeure omvang van het onderwerp/project.</i>

Vanuit de fracties wordt het volgende meegegeven:

- **Fractie CDA** pleit voor stuurbare inlaten in het systeem en een derde gemaal bij Crèvecœur van dezelfde type en materialen.
- **Fractie Geborgden:** weliswaar een majeure investeringskredietaanvraag met een aantal risico's en ook gelet op het toegevoegde Arcadis rapport: akkoord en vertrouwen in het DB en de samenwerking.
- De **fractie PvdA** deelt de volgende redenering ten aanzien van bijlage 1. In het voorwoord staat wellicht een vreemde voorstelling van zaken en vraagt zich af of het moet zijn: 'In een extreme hoogwater-situatie krijgen we te maken met 36 miljoen kuub water teveel wat we tijdelijk moeten parkeren of moeten kunnen afvoeren'. Verwijst naar de verdere omschrijving van de Howabo situatie waarin staat dat in zo'n situatie er sprake is van een volledig verzadigde grond en volledig gebruik van alle normale waterbergingen. Denkt dat er geen sprake is van waterbergingen, want de waterberging waar we het hier over hebben is gewoon vertraagd afvoeren en dat we het zo snel mogelijk weer uit het systeem hebben. Denkt tevens dat dit invloed heeft op de waarderingstabel op pagina 63. Mist daarin een aantal overwegingen en is het niet eens met een aantal beoordelingen: in de onderbouwing van de bouwstenen staat ook de kosten van het per keer inzetten van de waterbergingsgebieden: €37 miljoen. Neemt aan dat dit de kosten zijn voor maatschappelijke gevolgschade, maar er staat niet vermeld wat de maatschappelijke ontwrichting is. Vindt het daarnaast relatief negatief dat bij Crèvecœur staat dat de robuustheid laag is. Stelt tevens dat de marge van 20 tot 36 miljoen kuub water dat wordt verwerkt, en daarmee ook de investeringen, dusdanig groot zijn dat het alle andere bouwstenen bij elkaar omvatten. Vraagt: als we steeds meer gaan afvoeren door middel van een spuigemaal, heeft dat dan invloed op de benedenstroomse waterstand van de Maas? Als de 30-50 miljoen extra kuub water die we gaan spuien geen invloed heeft dan zou dit toegelicht kunnen worden in het rapport. Vraagt tevens of het gemaal Crèvecœur modulair wordt aangeboden? Want als de Maas al het spuiwater aankan, en je de conclusies van de miljoenen euro's per kuub daarnaast legt, dan komt een extra module bij Crèvecœur er veel gunstiger uit dan bijvoorbeeld bouwsteen 4.5.4 Bossche Broek (bergen) dat €27 miljoen per miljoen kuub kost (meervoud van andere bouwstenen). Is het dan niet beter om Crèvecœur beter te maken, en dan zouden sommige andere bouwstenen vervangen kunnen worden? Deze redenering ontbreekt volgens de **fractie PvdA** in de vergelijkingstabel en hoe we hierin verder gaan. Kan verder instemmen met de kredietaanvraag, maar Crèvecœur staat als eerste gepland en kan zich voorstellen dat we dit breder gaan beschouwen.
- De **fractie Water Natuurlijk** heeft bijzondere belangstelling naar datgene wat we bovenstrooms kunnen doen, dit was tot nu toe onderbelicht in de stukken. Dankt de portefeuillehouder voor het toevoegen van de studie van Arcadis. Is overtuigd dat de maatregelen noodzakelijk zijn. Kijkt met belangstelling uit naar rondom een andere uitwerking van de gemalen bij Crèvecœur.
- **Fractie VVD:** het nut van de maatregelen wordt voldoende aangetoond en kan het derhalve instemmen. Hoopt dat de lobby richting het Rijk voor de cofinanciering rondkomt.
- **Fractie Algemene Waterschapspartij:** tevens overtuigd van het nut van de taak die hier ligt en is onder de indruk van de kosten die hieraan verbonden zijn. Attendeert op zaken zoals: bijdrage van partners op de verdelingen van de kosten, vergoedingsregeling overstrooming agrarische gronden, meenemen van nuttige zienswijzen/adviezen en inspraak, risico's.
- **Fractie BBB:** steunt de oproep om de mogelijkheden rond Crèvecœur te onderzoeken. Geeft mee om de gevolgen van de maatregelen die genomen worden door het buurwaterschap te bespreekbaar te maken.

- **De fractie Partij voor de Dieren** vraagt aandacht voor de beschermde soorten en natura 2000 stikstof depositie. Pleit ervoor om het zwaarste klimaatscenario van het KNMI hierin mee te nemen.

Antwoord DB: Portefeuillehouder Van Dijk zegt toe de suggesties van de fracties door te geleiden naar de ambtelijke organisatie. Hij licht toe dat nu niet het programma Howabo voorligt maar 'slechts' een voorbereidingskrediet voor drie maatregelen. In de voorbereiding is de consistente lijn steeds geweest om te kijken hoe zwaar we het gemaal Crèvecoeur moeten optuigen. In het reeds gepresenteerde ontwerp is opgenomen, een betonnen constructie over de Dieze met vijf mogelijke doorgangen voor vispasseerbaarheid en voor het plaatsen van één tot vier pompen waarbij het aantal pompen onderdeel wordt van de vervolgstappen. Het besluit hierover is op dit moment dus nog niet genomen. De werkwijze is dat er een voorbereidingskrediet aangevraagd wordt dat uitgewerkt wordt en met de uitwerking komen we bij het AB terug (aanvraag uitvoeringskrediet) en dan kan het AB voorkeur uitspreken. Alle 11 maatregelen zijn noodzakelijk, en zoals gebruikelijk zitten net als bij andere voorstellen onzekerheden in de voorbereiding. Hij dankt voor de steun inzake dit voorstel, want de kans dat het mis kan gaan in en rond Den Bosch is reëel aanwezig door zaken zoals klimaatverandering.

Korte reflectie op de vragen/opmerkingen door de portefeuillehouder: Portefeuillehouder Van Dijk begrijpt de redeneerlijn inzake bijlage 1, maar er zijn complexiteiten in het project dat onzekerheden kent die pas in de loop der tijd pas duidelijk zullen worden. Onderdeel van de studie is ook om te onderzoeken in welke volgorde de bouwstenen uitgevoerd dienen te worden. Hiervoor zullen ook overwegingen gemaakt moeten worden zoals kosten/baten. Hij heeft het uitgangspunt om de inzetfrequentie van de bergingsgebieden zo laag mogelijk te houden. Tevens meldt hij dat er nog gekeken wordt naar de robuustheid van het gemaal, dat Crèvecoeur nog modulair wordt aangeboden en dat dit in de volle breedte wordt beschouwd. Ook ziet Portefeuillehouder Van Dijk het nut in van bovenstrooms vasthouden, niet alleen voor de kuubs water maar ook voor stromingsdynamiek, biodiversiteit, invullen van KRW doelen. Het lijkt hem dus nuttig om te onderzoeken of het doorontwikkeld kan worden. Basishouding ten aanzien van het buurwaterschap is zoals gebruikelijk positief. Tevens wordt er hard gewerkt aan de cofinanciering, maar het betreft hier wel kerntaken waarvoor wij als waterschap primair verantwoordelijk zijn. En de afspraak is dat als er maatregelen plaatsvinden in het eigen werkgebied, het betreffende waterschap betaalt. In het geval van gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt uiteraard in overleg gezamenlijk bijgedragen. Zienswijzen en inspraak worden zoals gebruikelijk zeer serieus genomen. Ook de mondelinge reacties tijdens de georganiseerde inspraakmiddagen zijn serieus in overweging genomen. Inzake het klimaatscenario wordt de lijn van het Rijk gevolgd.